

Hållbar kommunikation

- systematisk dokumentation av
kommunikativa behov och förutsättningar
i pedagogisk miljö

Sonia Tota, leg.logoped
Ulrika Hansson-Andersson, leg logoped
Grundsärskolans resursteam
Malmö stad

Grundsärskolans resursteam i Malmö Stad

- GRT – team som arbetar mot alla Malmös grundskolor. I teamet arbetar logoped, psykolog, kurator och specialpedagog.
- Stöttar lärare och skolpersonal i dagligt arbete.
- Granskar underlag inför att barn mottas i grundskolan.

Bygga språk och kommunikation - några utgångspunkter -

- Vi måste fortsätta bygga på det eleven redan kan.
- Annars så blir det som om vi skulle behöva bygga ett hus, men hela tiden få riva ner allt så fort vi är färdiga med grunden och sen börja om igen.

Hållbar kommunikation – vad är det?

Hållbar kommunikation – är ett pedagogiskt redskap i form av frågeformulär som systematiskt kartlägger elevers kommunikativa förutsättningar och behov i pedagogisk miljö.

Framtaget av logopederna vid Grundsärskolans resursteam i samarbete med verksamma pedagoger inom grundsärskolan i Malmö stad.

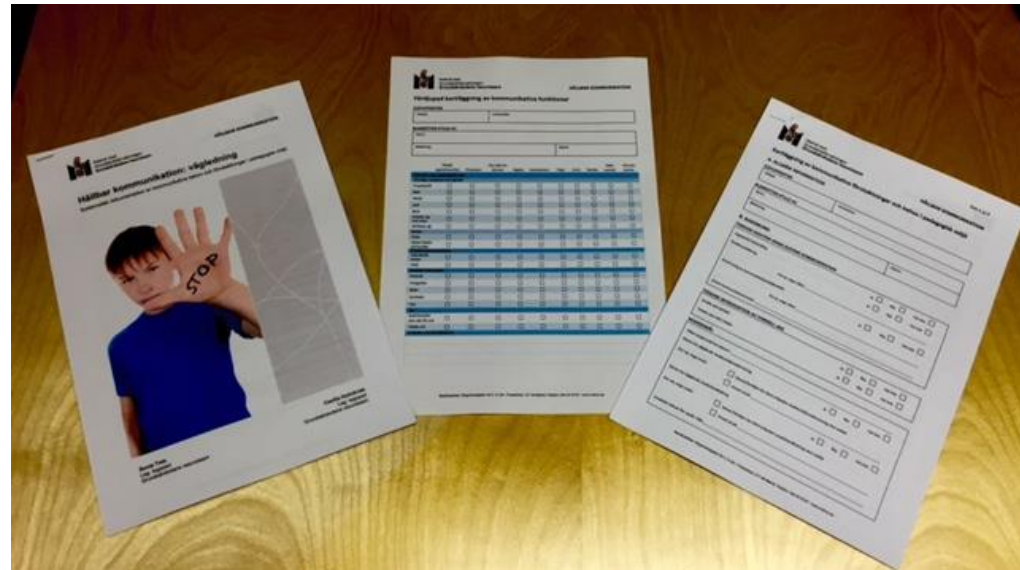
Arbetsgruppen har bestått av:

- Cecilia Holmkvist, leg logoped, Grundsärskolans resursteam
- Lena Persson, specialpedagog, Lindängeskolan
- Åsa Riggberger, specialpedagog, Ängslättskolan
- Sonia Tota, leg logoped, Grundsärskolans resursteam

Hållbar kommunikation

- Hittar ni på Komin, (Malmö stad-anställda)
- 3 delar
- Kan ligga till grund för annan dokumentation
- Är till hjälp för att sätta kommunikativa mål
- En kommunikativ försäkring för eleven vid övergångar eller byte av personal

Bakgrund

- En del elever kommer till grundsärskolan med ett flertal kommunikationssätt men begränsas därefter till ett fåtal uttryckssätt.
- Andra elever är redan från början i behov av kompletterande uttryckssätt men sådana erbjuds inte till eleven.
- Andra elevers uttryckssätt faller bort under skoltiden eftersom de inte bevakas i samband med personalbyten eller då eleven byter klass/skola.

Bakgrund

- Spontana förändringar görs kring elevers kommunikation i skolan. Förändringarna dokumenteras sällan och följs inte heller upp och/eller utvärderas.
- Kunskap kring elevens kommunikativa behov och förutsättningar förblir ofta "tyst kunskap" som inte alltid förmedlas vidare i samband med övergångar till andra verksamheter eller vid samverkan med andra i barnets nätverk

Mål

- Att säkerställa alla elevers rätt till kommunikation
- Att säkerställa elevers rätt till individuell och generell AKK i pedagogisk miljö
- Att skapa förutsättningar för elever att vara delaktiga på lika villkor

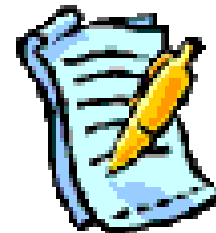
Frågeformulärets upplägg

- Kryssfrågor
- Ej värderande
- Introducerar begrepp

Frågeformulär

- A. Allmän information
- B. Bakgrund
- C. Aktuella förutsättningar
- D. Aktuella hjälpmedel
- E. Aktuella uttryckssätt för närkommunikation och fjärrkommunikation
- F. Elevinflytande
- G. Kommunikation i social funktion (pragmatik)
- H. Omgivningsfaktorer
- I. Sammanställning och resultat

Total tidsåtgång c:a 15-20 minuter

BLANKETTEN IFYLLD AV

Namn	
Befattning	Datum

	Påkalla uppmärksamhet	Protestera	Visa vilja och intresse	Begära	Kommentera	Fråga	Svara	Berätta	Hälsa (socialt)	Uttrycka känslor
MANUELL OCH KROPPSNARA AKK										
Naturliga reaktioner och signaler										
Kroppsspråk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Blick	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mimik	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ljud	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skrik	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sträcker sig mot saker	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Förflyttar sig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gester										
Pekar	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nickar/skakar på huvudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
TECKEN SOM AKK (TAKK)										
Individuella tecken	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
TAKK	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
GRAFISK AKK (GAKK)										
Föremål	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fotografier	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bilder	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Symboler	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Text	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
TAL										
Ljud/stavelser som står för ord	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Talade ord	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ANDRA UTTRYCKSSATT										

Vägledningsdokumentet

- Förklarar kartläggningen punkt för punkt
- Ifyllnadsinstruktioner
- Förtydligande av begrepp
- Förtydligande av vägledande värderingar
- Hjälper till att tänka vidare
- Grund för att börja arbeta med eleven/kontakta logoped vid behov

I. SAMMANSTÄLLNING AV RESULTAT

TYP AV KOMMUNIKATION

Vilken av nedanstående definitioner beskriver bäst elevens nuvarande kommunikation

- Spontan kommunikation:** Eleven kommunicerar med sin samtalspartner och inte kring ett specifikt ämne. Eleven är beroende av en tolkande omgivning. Kommunicerar huvudsakligen på förspråklig nivå och använder naturlig AKK i form av kroppsspråk, blick, mimik, ljud och skrik.
- Riktad kommunikation:** Eleven använder sin kommunikation, naturlig AKK, formell AKK och/eller tal, för att kommunicera kring vissa ämnen och i vissa situationer med välkända samtalspartners. Eleven är i behov av en tolkande och stödjande omgivning.
- Självständig kommunikation:** Eleven kan samtala med hjälp av AKK och/eller tal kring vilka ämnen som helst, i alla situationer. Eleven samtalar med både kända och okända personer.

EFFEKTIVA STRATEGIER

	Strategier som personalen använder så att eleven kan förstå	Strategier och ledtrådar som personalen använder så att eleven kan uttrycka sig
Välbekant personal		
Andra elever		
Annan personal på skolan		
Obekanta		

Individnivå

- Bra grund för diskussion och analys
- Personalen är förberedd och står för uppgifterna på egen hand
- Mindre diskussion kring förutsättningar, mer lösningsfokuserat samtal

Grupp och organisationsnivå

- Enkelt att ta fram statistik
- Fördjupad kunskap om elevunderlaget
- Grund för rekrytering, kompetensförsörjning och planering

Implementeringen

- Utbildning till skolledare
- Utbildning till personal

- Kommunikationsspelet
- Presenteras vid alla återkommande AKK-utbildningar

Vad hände sen?

- Många har lånat, ändrat...
- Funktionell vid övergångar och personalbyte

Hållbar kommunikation som redskap

Hur används det i verksamheten?

- Som en första kartläggning av personal på skolan
- Som ett diskussionsunderlag i kommande möte med arbetslag
- Som skolans egen uppföljning
- Som ett levanade dokument som blir extra viktigt i samband med övergångar och personalbyten
- Som information och självstudier för personal

Efter grundskolan då?

- Gymnasieskolan har successivt börjat önska att kartläggningen finns med vid övergången efter grundskolan.
- Vissa verksamheter fortsätter använda materialet när barnet blir äldre.

Vad är vitsen med materialet?

- Säkerställer att informationen följer eleven
- Att eleven inte ska utsättas för mycket nyinläring, vem har lättast för att anpassa sig?
- Som kunskapsinhämtning för personal
- Underlag inför adekvata insatser
- Att samtala utifrån. Personal återkopplar till kartläggningen i sina funderingar kring elevernas kommunikation.

Första intryck av materialet

- Tidigare saknat
- Tester för barn/elever på senare kommunikativ nivå.
Materialet kartlägger från tidig till senare nivå
- Underlättar samsyn
- Fanns tidigare kartläggningar att utgå ifrån och följa upp/vidareutveckla
- Vissa skolor använder det även som material att utgå ifrån i sin pedagogiska planering, varje termin

Tack för er uppmärksamhet!

Frågor eller funderingar?

sonia.tota@malmo.se